

מראי מקומות - סוכה

ה:

הק' השפת אמת, הרי לר"י לא היו הכרובים של שלמה שלישי גובה של הבית עולמיים, שהרי הכרובים היו י' אמות באמת ה', והבית הי' ל' אמות באמת ו'. וכ' ליישב דכיון דהכרובים היו של עץ, וגבוהים י' אמות וקבועים בארץ, אין לך בנין גדול מזה, ואינו בכלל אמות הכלים אלא בכלל אמות הבנין, ולכן גם הם היו של ו' טפחים.

ח. **הוי להו פלגא ותמניא**

וק', דא"כ איך ירדה השכינה על גבי הכפורת, הא לא הי' י' טפחים למעלה מן הארץ. ובאמת כבר כ' הערוך לנר לעיל (ה). דר' יהודה ע"כ לית ליה להא דר' יוסי דס"ל דמעולם לא ירדה שכינה למטה מ"י. וכ' דלפ"ז א"ש מה שהרמב"ם (בית הבחירה גג, ה"ב) פסק כר"מ דגם אמות הכלים היו בינוניות, והק' עליו הכסף משנה דהא הכלל הוא דר"מ ור' יהודה הלכה כר' יהודה, אבל כיון דמוכח דגם ר' יוסי ס"ל כר"מ, וקיי"ל דר' יהודה ור' יוסי הלכה כר' יוסי, א"כ שוב א"ש מה דפסק כר"מ.

ט. **אלא לר' יהודה הלכתא גמירי לה... ומחיצין הלמ"מ**

כ' הערוך לנר דלכאו' יוצא מזה נפק"מ לדינא בין ר"מ ור"י, דר"מ ס"ל דהפסול דפחות מ"י טפחים הוא משום הסכך, ור"י ס"ל דהפסול הוא משום הדפנות. וא"כ, אם הסכך למעלה מ"י טפחים, אבל אין המחיצות גבוהות י', לר"מ כשר, ולר"י פסול, וכ' דדוחק לומר כן, וע"ש עוד מה שהק' ע"ז, והניח בצ"ע.

י. **שיעורין**

פרש"י, של איסורין. והק' המהר"ץ חיות, הא יש כמה וכמה שיעורים שאינם שייכים כלל לאיסורים, והם ג"כ נלמדים מההלמ"מ, כמו שיעורי בן ובת, ומעה כסף ושתי כסף דקרובן חגיגה ועולת רא"י וכדו'. וכ', דהוכרח רש"י לפרש כן מכח קו' הגמ', דהגמ' הק' דהא שיעורים מכתב כתיבי, וזה ע"כ קאי רק על שיעורים אלו של איסורים, ולכן ביאר רש"י כן. אבל חזר ותמה על הגמ' עצמה, איך הק' שיעורים מכתב כתיבי, הא יש כמה שיעורים שאינם כתיבי, כגון גריס, עדשה, טפח, אמה, וכו', והניח בצע"ג. ועדיין ק' למה נקט רש"י איסורים, הא גם שיעורי מצוות הם, וע' רש"י יומא פ. על הגמ' שם שכתבה שיעורין של עונשין, והק' הרש"ש הא הם ג"כ שיעורין של מצוות, ות' דכיון דחצי שיעור אסור מה"ת, א"כ כוונת הגמ' לומר דזהו רק לעונשין, אבל לא לאיסורין, דאין להם שיעור, אבל אי"ז יישוב לרש"י כאן. וכן ק' מש"כ רש"י לקמן (ו. ד"ה רוב שיעוריה כזיתים) דכ' מת, נבלה, חלב, דם, פיגול, וכו', ולא הזכיר שיעורי מצוות. ובשו"ת בית שערים (או"ח של"ג) כ' לתרץ דבאמת שיערו חז"ל דסתם אכילה היא אכילת כזית, וא"כ אי"צ הלמ"מ לשיעורי מצוות, ורק באיסורין, דהחמיר ר"ש לומר דחייב בכל שהוא, כיון דאחשבי, דסברא זו אין שייכת במצוות אלא באיסורים, וא"כ רק באיסורים צריך הלמ"מ לאפוקי מהך סברא דר"ש.

יא. **ונילף מפנים של מעלה... תפשת מרובה לא תפשת**

והק' היעב"ץ, הא כבר תירצו לעיל על קו' הגמ' דאימא כאפי דבר יוכני דתפשת מרובה וכו', וא"כ מה היה הס"ד להק' כן. ות' ע"פ מש"כ תוס', שיש ב' עניינים של תפשת מרובה לא תפשת, א' דאמרי' לא תפשת משום דא"כ אין לדבר סוף, והשני הוא דאפי' אם יש לדבר סוף, מ"מ אמרי' דמהכ"ת לתפוס המרובה אם יכול לתפוס את המועט. וא"כ, מעיקרא כשתי' הגמ' תפשת מרובה על הא דבר יוכני, י"ל דזהו משום די"ל דאין לדבר סוף, דאולי יש פנים גדולים עוד יותר. אבל עדיין הי' ק', דאולי יש ללמוד מפנים של מעלה, דאין פנים גדולים מהם, וא"כ אין שייך לומר דאין לדבר סוף, וע"ז ת' דמ"מ אמרי' דתפשת מרובה לא תפשת, דמהכ"ת לתפוס המרובה אם יכול לתפוס המועט.

יב. **ור' הונא נמי מהכא גמיר**

פי' הערוך לנר, ועכשיו ל"ק עוד דנילף מפנים של מעלה, כיון דהשתא י"ל כדאמרי' ביומא (עב). דנין גופו מגופו ואין דנין גופו מעלמא, וא"כ ה"נ, יותר נילף כפורת מכרובים שהם בגופו ומחוברים בו, משנילף מעלמא.

יג. **וממאי דחללה עשרה בר מסככה, אימא בהדי סככה**

הק' הערוך לנר, לימא דבאמת שיעור י' טפחים דמתני' היינו בהדי סככה. ות' דמדמינא קפריך, דאין הדין כן, אלא דצריך י' מלבד הסכך. עוד ת' דדומה לדין פסול של סוכה גבוהה מכ' אמה, וכמו דהתם הפסול הוא אם הוא כ' אמות מלבד הסכך, כן הדין דכשר ב' טפחים הוא י' לבד הסכך.

יד. **אלא מבית עולמים גמה, וכו'**

הק' הפני יהושע, נהי דאשכחן בכרובים דמיקרי סככה ע"י עשרה לבד מסככה, אכתי איכא למימר דפחות מכן נמי מקרי סככה. ות' דכיון דלא נתנה התורה מדה בכרובים על כרחך היינו משום דלא איצטריך, דכיון דאין סכך פחות מעשרה, על כרחך היו הכרובין גבוהין עשרה, וא"כ מציינו למידק דאין סכך פחות מעשרה לבד מסככה, דאל"כ אכתי לא הוי לי' לסתום אלא לפרש.

יה. **ואימא דמדלי טובא**

פי' הריטב"א, דאע"ג דאמרי' כרובים בשליש הבית עומדים, היינו גוף הכרובים, אבל כנפיהם מדלו טובא.

יז. **ואימא דמדלי טובא**

הק' הערוך לנר, הא אמרי' דתפסת מרובה לא תפסת. ות' דלא אמרי' כן אלא היכא שיש איזה סמך, כגון לעיל, דיליף ממסגרת טפח או פנים טפח, משא"כ הכא, דקו' הגמ' היא דאולי פי' "למעלה" היינו למעלה הרבה.

יח. **הניחא לר"מ דאמר כל האמות היו בינוניות וכו', אלא לר"י דאמר אמה של בנין ו' טפחים ושל כלים ה' מא"ל**